

Intézkedések Szeged szénellátására.

— A télen két szobánál többet sehol sem lehet fűteni. — Kevés a tűzifa Szegeden. —

(Saját tudósítónktól.) Minden egyes nap közelebb visz hennünket a téli időkhöz és minden nap aktuálisabbá teszi azt a kérdést, hogy mi lesz a szénellátással? Lesz-e elég tüzelőanyag; tudunk-e majd a kemény téli hidegek elől fűtött szobába menekülni, általában: mi fog következni ránk a télen? A jelek nagyon szigorúak és valamennyien azt mutatják, hogy az elkövetkező tél a legnehezebb lesz mindazok között, amelyeket eddig értünk.

A Délmagyarország munkatársa szombaton kérdéssel fordult dr. Somogyi Szilveszter polgármesterhez, hogy milyen intézkedések történtek eddig a tüzelőanyag-ellátás biztosítása érdekében? A polgármester kérdéseinkre a következőket válaszolta:

— *Tűzifa kevés van Szegeden.* Több ugyan, mint bármely hasonló városban, de mégis kevés. A kokszttermelés is jelentősen csökkent és előreláthatólag szintén nagyon kevés lesz, mert a gázgyárnak kevés a szene és így a máris redukált üzemét még redukálnia kell. A gázgyár kokszttermelését azonban — mint az tudvalevő — teljesen lefoglalta a város és az Országos Közélemezési Hivatal jóváhagyta ezt a lefoglalást. A koksztot így mi utalványok alapján árusítjuk ki.

— Arról, hogy a gázgyár több szénét kapjon, szó sem lehet. Az országos szénelosztó központ ugyanis nem vette fel azoknak az üzemeknek sorába, amelyek ellátása elsőrendű fontossága. Így további redukciók váltak szükségessé a gáz és villanyfogyasztásban. Hogy ez milyen módon,

milyen körülmények között történhetik meg, vasárnap értekezlet keretében fogjuk a gázgyárral és a katonaság kiküldött képviselőivel meg tárgyalni.

— A magánlakások fűtése ügyében most folynak az országos szénelosztó bizottságban a tárgyalások. Hogy ezeknek milyen lesz az eredménye, természetesen nem lehet tudni ma még. Az azonban már ma is bizonyos, hogy egy, de legfeljebb két szobánál többet fűteni nem lesz lehetséges. A kérdést valószínűleg úgy oldják meg, hogy minden városban külön bizottságot alakítsanak, amely aztán megállapítja a fűthető szobák számát. Ennek alapján fogják majd kiutalni a fűtési szénét. Hogy ennek leszállítása mikor történik meg, természetesen nincs még eldöntve.

— A városi üzemek közül csak a vízvezeték üzemét vették föl az elsősorban fontos üzemek sorába. A csatornaszivattyutelepek üzemét már nem. A vízvezetéknek két hónapra elegendő szene van, amelynek nagy részét Vértess Miksa szerezte.

— Valószínűnek tartom, hogy azoknál, akik egész évi szénszükségletüket máris beszerítették, nem fogják meghagyni mind a szénét, csak annak egy — rájuk eső — részét.

— Nem lehetetlen az sem, hogy az iskolákat be fogják zárni a szigorú téli hónapokban. Ez nagyon hasznos is lenne. Az iskoláknak jelentékeny mennyiségű fűtőanyag kellene, hiszen mintegy 1200 tanteremről van szó.

nős lemondás-alapelveit. Ezek a békés megállapodások csak úgy lehetnek egészségesek, ha kölcsönösen visszadják az e pillanatban megszállott területeket. Ennek folytán Németországnak ki kell üríteni Belgiumot és a francia területet is, a másik hadviselő fél részére pedig a német gyarmatokat kell visszaadni.

Ami területi kérdés egyrészt Olaszország és Ausztria-Magyarország, másrészt Németország és Franciaország között van függőben, kifejezzük reményünket, hogy e kérdéseket engesztelékeny szándékkal fogják megoldani. A méltányosság és igazságosság ugyanezen szelleme legyen mértékadó a többi politikai és területi kérdések megvizsgálásánál, különösen ami Örményországot a balkán államokat és azokat a területeket illeti, amelyek a volt lengyel királysághoz tartoztak. Ezek azok a legfontosabb alapok, amelyeken, mint hisszük, a népek jövőbeni ujjaszervezését meg kell valószínűsíteni.

Amikor nektek, akik e tragikus órákban a nemzetek sorsát intézitek, e javaslatokat előterjesztjük, abban a reményben tesszük azt, hogy e javaslatokat elfogadjátok és ilyenképen bevégeződik az a rettenetes küzdelem, amely egyre nő és szükségtelen vérontásnak bizonyul. Az egész világ látja, hogy a fegyverek becsülete mindkét oldalon mocsoktalan, hallgassátok meg tehát kérésünket és fogadjátok el atyai meghívásunkat.

Amerikai lapok a pápa békejavaslatáról.

Rotterdam, augusztus 18. A Washington Post szerint a háborút nem lehet kompromisszummal befejezni, mert a vérontásnak egyszersmindenkorra véget kell vetni. A Philadelphia Inquirer szerint a szövetségesek csak olyan békeajánlatot vehetnek komolyan, amely Berlinből jön és a Hohenzollern-arisztokrácia letörését tartalmazza.

A Chicago Daily News szerint a békejavaslat mögött jól észrevehető Berlin, München és Bécs befolyása. A New York World hivatkozik a „legújabb angol sikerekre” és azt mondja, hogy az angol hadsereg Lens környékén fényes munkát végzett a béke érdekében. Minden nap közelebb hoz bennünket a békéhez, de nem a beszédekkel, hanem seregeink előrehaladásával.

Hogy küldték szét a pápa békejegyzékét.

Bécs, augusztus 18. Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja megírja, hogy milyen módon juttatta el a szentszék a pápa jegyzékét az egyes hatalmaknak. A közlés úgy történt, hogy ama kormányoknak, amelyekkel a Vatikán diplomáciai összeköttetésben áll, a pápa békejavaslatát írásban, a szentatya által aláírt példányban a szokott diplomáciai úton küldték meg, a német birodalmi kormány számára pedig két nyomtatott példányt is küldtek, szintén a pápa aláírásával s azzal a kéréssel, hogy továbbítsák az egyiket a bolgár királynak, a másikat pedig a török szultánnak. Az Angliának szóló jegyzékhez tizenöt példány volt csatolva, amelyet a pápa szintén aláírt s egy kíséző írás, hogy juttassák el az egyes példányokat az amerikai Egyesült Államok elnökének, az olasz kormánynak és mindazoknak a szövetséges államoknak, amelyekről Anglia úgy vélekedik, hogy kíváncsi velük is közölni a jegyzékét.

A pápa békejegyzékét átadták Károly királynak.

— A jegyzék szövege. —

Bécs, augusztus 18. A pápa jegyzékét a királynak délelőtt nyújtotta át Valtre di Bonzo bécsi pápai münicius.

Berlin, augusztus 18. A pápa jegyzékéről már Czernin berlini tanácskozása alkalmából is volt szó. Ha a pápa a hadviselőktől olyan választ kap, amelynek alapján a további közeledést lehetségesnek tartja, a Vatikán folytatni fogja tevékenységét és újabb közvetítő lépéseket tesz.

Bécs, augusztus 18. A pápa békejegyzéke a következőképen szól:

A hadviselő államok Fejedelméhez!

Pontifikálásom kezdete óta a rettenetes háború borzalmaj közepette, amelyek Európára zúdultak, elsősorban három dolgot határoztunk el. Teljes pártatlanságot tanúsítottunk a hadviselőkhöz szemben, továbbá szakadatlanul azon fáradozunk, hogy mindenki szemben lehetőleg jót cselekedjünk, nemzetiségre, vallásra való tekintet nélkül és végül, mint ezt békemisszióink megköveteli, semmit sem mulasszunk el, ami hatalmunkban van és ami hozzájárulhat ahhoz, hogy siettesse a szerencsétlenség befejezését olyképen, hogy a népeket és vezetőiket mérsékeltebb elhatározásra bírjuk.

A háború első évének vége felé a harcoló nemzeteknek hasonló intelmet küldtünk, hogy tisztességes békéhez juthassanak. Szerencsétlenségre felhívásunk megfogadatlannak

maradt, a háború egyre kegyetlenebbé vált és senki sem alkothat fogalmat arról, hogy mindannyiunk szenvedései mennyire fognak még szaporodni.

Mi, akik nem hallgatjuk meg a hadviselők egyikének vagy másikának ösztönzéseit ebben az annyira aggasztó és fenyegető helyzetben, újabb felhívást intézünk a békéért és megújítjuk felszólításunkat mindazokhoz, akik a nemzetek sorsát intézik, tehát konkrét és gyakorlati javaslatot kívánunk tenni. Felkérjük egyben a hadviselők kormányait, hogy egyezzenek meg a következő pontok felett:

Az alapvető pont elsősorban az legyen, hogy a fegyverek materiális erejét a jog erkölcsi erejével kell felcserélni, hogy ezáltal

igazságos megegyezés jöjjön létre az egyidejű és kölcsönös leszerelés tekintetében a felfüggesztendő szabályok és garanciák értelmében. A hadseregek helyébe döntőbírói békendezés lépjen.

Megállapítandó szankció szerint kell majd eljárni amaz állam ellen, amely vonakodnék e nemzetközi kérdéseket a döntőbíró elé terjeszteni, vagy annak határozatát elfogadni.

Ugyancsak biztosítani kell a tengerek szabadságát. Ami a károkat és a hadi költségeket illeti, állítsuk fel a teljes és kölcsön-